

ABSTRACT

Epidemiological study of cholangiocarcinoma patients admitted in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital.

Sumitra Thongprasert⁽¹⁾, Kom Sukontason⁽³⁾, Suwalee Pojchamarnwiputh⁽²⁾, Nirush Lertprasertsuke⁽⁶⁾, Wittanee Na Chiangmai⁽²⁾, Kannika Vitsupakorn⁽⁵⁾, Busyamas Chewasakulyong⁽¹⁾, Chaiyut Charoentum⁽¹⁾, Thanet Chitapanarux⁽¹⁾, Chusak Sirivanichai⁽²⁾, Anon Chotirosniramit⁽⁴⁾, Songpol Srisuko⁽⁴⁾, Ong-ard Praisontarangkul⁽¹⁾, Nimit Morakote⁽³⁾

Department of Internal Medicine⁽¹⁾, Department of Radiology⁽²⁾, Department of Parasitology⁽³⁾, Department of Surgery⁽⁴⁾, Department of Community Medicine⁽⁵⁾, Department of Pathology⁽⁶⁾, Faculty of Medicine, Chiang Mai University.

Cholangiocarcinoma is the leading cancer in northeastern Thailand. Opisthorchiasis is the causative factor in northeastern Thailand. Recently we had observed an increasing incidence of cholangiocarcinoma attending Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital.

This study aimed to clarify the plausible causative factors and the association of opisthorchis viverrini infection with cholangiocarcinoma. We also collected the data on clinical, pathological and radiological aspects of these patients both prospectively and retrospectively.

Results : We are not able to find the plausible causative factors nor the province which had the highest incidence. Due to incomplete collection of cases, most of the studied cases came from the oncology unit which intrahepatic cholangiocarcinoma were the most common, thus the description of clinical, radiologic and pathological reported were not represented the whole picture of cholangiocarcinoma.

The conclusion was that we found only one case of opisthorchis viverrini infection from stool exam, thus opisthorchis viverrini may not be the causative factor of cholangiocarcinoma in the north. We are unable to specify the type of food which could be the causative factor and we are unable to locate the area which should be the highest incidence.

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทคัดย่อ

การศึกษาระบาดวิทยาของมะเร็งท่อน้ำดีจากผู้ป่วย Cholangiocarcinoma ที่มารับการรักษาใน
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

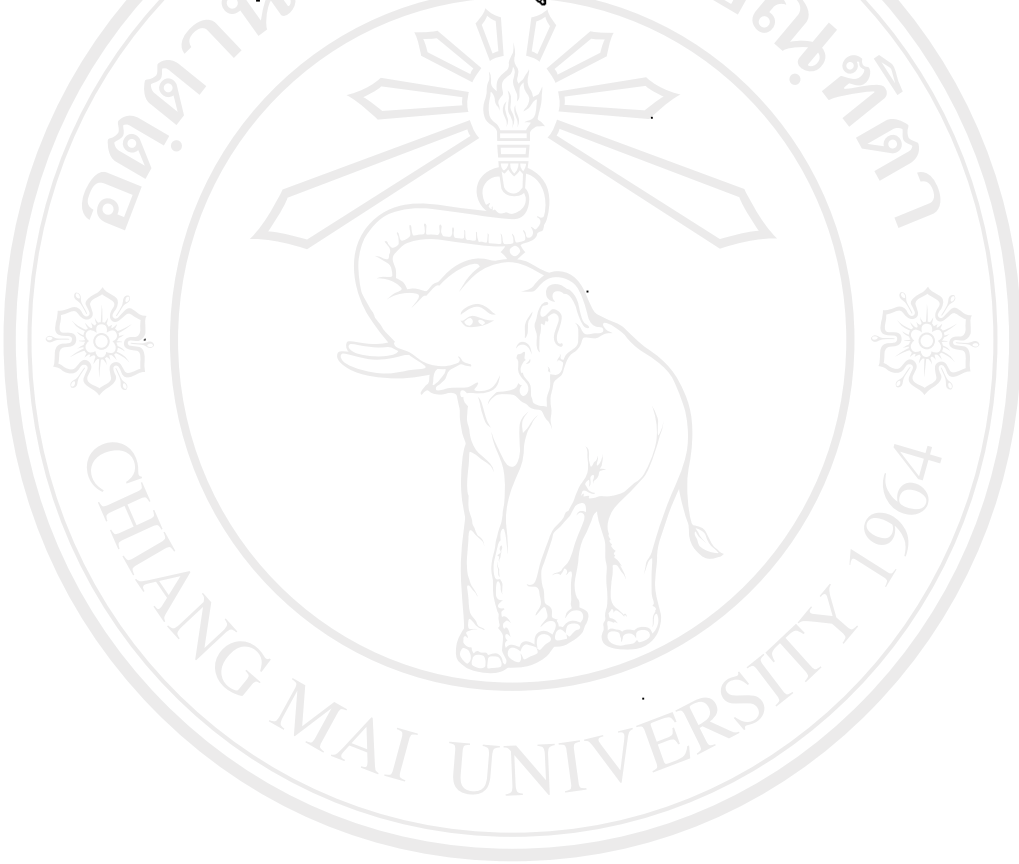
พญ.สุมิตรา ทองประเสริฐ⁽¹⁾, นพ.คม สุนทรสรรพ⁽³⁾, พญ.สุวดี พจมานวิพุธ⁽²⁾, พญ.นิรัช เลิศประเสริฐ⁽⁶⁾,
พญ.วิทนี ณ เชียงใหม่⁽²⁾, กรรณิกา วิทย์สุภากร⁽⁵⁾, พญ.บุษยามาส ชิวสกุลยง⁽¹⁾, นพ.ชัยยุทธ เจริญธรรม⁽¹⁾,
นพ.ธนศ ชิตาพนารักษ์⁽¹⁾, นพ.อานนท์ โชติรสนิรมิต⁽⁴⁾, นพ.ชูศักดิ์ สิริวิชชัย⁽²⁾, นพ.ทรงพล ศรีสุโข⁽⁴⁾,
นพ.ทองอาจ ไพรสมุทรางกู⁽¹⁾, ดร.นิมิตร มรกต⁽³⁾

ภาควิชาอายุรศาสตร์⁽¹⁾, ภาควิชารังสีวิทยา⁽²⁾, ภาควิชาปรสิตวิทยา⁽³⁾, ภาควิชาศัลยศาสตร์⁽⁴⁾, ภาควิชาเวช
ศาสตร์ชุมชน⁽⁵⁾, ภาควิชาพยาธิวิทยา⁽⁶⁾, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มะเร็งท่อน้ำดี เป็นมะเร็งซึ่งมีอุบัติการณ์สูงมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยและ
สาเหตุสำคัญคือ พยาธิใบไม้ในตับ ผู้วิจัยได้สังเกตพบอุบัติการณ์ที่เพิ่มสูงขึ้น ของโรคมะเร็งท่อน้ำดีใน
ผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงได้เริ่มศึกษา
ลักษณะอาการทางคลินิก ลักษณะทางรังสีและพยาธิวิทยาของผู้ป่วยโรคมะเร็งท่อน้ำดี ตลอดจนถิ่นฐาน
ของผู้ป่วยที่มาตรวจและรับรักษาในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

รายงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะ ผู้ป่วยโรคมะเร็งท่อน้ำดี ที่มาตรวจและรับการรักษาใน
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ คือ การศึกษาแบบ prospective study โดย
รวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากแผนกอายุรกรรม ซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งท่อน้ำดีและยืนยันโดยผล
ตรวจทางรังสีหรือพยาธิวิทยา การศึกษาแบบ prospective study ประกอบด้วยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับอาหาร
โดยให้ผู้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลผู้ป่วยจากบันทึกของแพทย์และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ
จากผลตรวจทางรังสี สำหรับพยาธิวิทยาเก็บข้อมูลเฉพาะรายที่มีชิ้นเนื้อเท่านั้น ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ
ใบไม้ในตับ opisthorchis viverrini การศึกษาแบบ retrospective study โดยค้นหารายชื่อผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี
จาก cancer registry จากนั้นนำรายชื่อดังกล่าวไปค้นหาข้อมูลผู้ป่วยจากเวชระเบียน นำข้อมูลจากบันทึกของ
แพทย์และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ จากเพิ่มผู้ป่วยมาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุ
ของการเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี และแสดงถิ่นที่อยู่ของผู้ป่วย ผลจากการวิจัยนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง
โรคพยาธิใบไม้ในตับ opisthorchis viverrini กับการเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี เนื่องจากพบไข่พยาธิใบไม้ในตับใน

กลุ่มตัวอย่างเพียง 1 รายเท่านั้น และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับการเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดีในผู้ป่วย นอกจากนี้ยังไม่สามารถบอกถิ่นฐาน ซึ่งพบโรคมะเร็งท่อน้ำดีสูงสุดได้ เนื่องจากผู้ป่วยมีการกระจายในทุกจังหวัดภาคเหนือ สำหรับผลทางรังสีวิทยาและพยาธิวิทยารวมทั้งอาการ และอาการแสดงของผู้ป่วย ในการศึกษาไม่สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีทั้งหมดได้ เพราะผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่นำมาศึกษาเป็นผู้ป่วยซึ่งมารับการรักษาที่หน่วยมะเร็งวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ ผู้ป่วยซึ่งมาด้วยอาการของท่อน้ำดีอุดตัน จึงไม่ได้นำมารวมอยู่ในรายงานนี้

The seal of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a flame-like symbol above its head. The elephant is surrounded by a circular border containing the text "CHANG MAI UNIVERSITY 1964". Above the elephant, there is a Thai inscription "มหาวิทยาลัยเชียงใหม่".

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved